

دنبجور کشمیری

پیشکش / مشاکی • ساری حقوت چھکتی مصنف محفوظ

چھاپن وری • ۱۹۸۶ء

نیداد • اکھاس

محل • شیعہ دفعہ پیر • ۶-۰۰

کتابت • مدد اساتذہ انجمن خانیوار

چھاپ خانہ • شاہنواز آرٹ پریسی سرنگمر

ایتمام • میں ایل پریسی جنرل یکمتری

پیر و گریو رائٹس تنظیم کتیر

درستیاب مقام • کتاب گھر جنرل اکادمی مولانا آزاد

دقت ہفتہ شمار کتیر پیر شاچوک

پیشکش • کتیر پیر و گریو رائٹس آرگنائزیشن

گو دینک بحر نمک

میں سے تیرا دودے زماں میں اُن بن
نقشے تیرے نہیجہ بُتھ یارو تیرے ترکہ رور
بنو و متاسیون ہناؤں دہے ہے ہیوت
حد کارو حد رتہ تیرا یہ ورتو

شعار ویش پہ کرہے پو پیر فی گتھ
امارو ہنس عتو دہ فی جھہ نہ فرستھ
دوہے بمانا پہ کرہے شاہ زلفش
نکس نے آسہم کٹر مریا ستھ

قلم ڈیٹیشہ یوان زن چھٹے کائیں
 ترے ترو دتھ زندگی ہٹ سا زوائیں
 کو دتھ رجھو کیا؛ لو کہ چار رات دتھ
 تے مارو دے سہ پنے پروں جائیں

کر ہم کیا غم؟ یہ غم کھیند چھٹے پلو مرت
 فنا چھٹے ہی تہ کھیند چھٹے بنیو مرت
 ہیو دے باسان توے چھٹے رت؛ تہ راحت
 بہ چھٹے ازلے میک خوگر بنیو مرت

مکن دونه کلاه به ماها کله چه جابل
 لمس فور بلهوس نادان به غافل
 لچن ساس اندر کاهنه خال گامش
 بگرسته فخر و غرض بیگانه بر دل

بلخ مژگین ریش سید که کبره بیت پیا
 گزشتند و رخ درای مژگین پوین راه باه
 کیمه کینه دوه گزشتند و مقرر پوین آس
 که کبر بستمی شمر کران کریمه کرت به گوگیا

رچته سرفش پیتی خصلت پنه بدلان
 دزته زنده زاه پین ورمه چته بیران
 رلا و تده قند پنه نابدا ماچده بشیرین
 شیم چهره چته طبعه ویش زاه توتیه بیران

کیش واز پیری پیری وقت راوی
 پیتی خصلت پنه کم ذات راوی
 رفیل فیرته روالشتر مارته لاگی
 اپندی الزام دته علیم بناوی

چھ ژورس کتھ ران بیہ ژور پے ستر
 گزھتھ ژھتھ نار بے سور پے ستر
 مران کم کم دران چھنہ استعاش
 یران نئے کتھ آسور بخور پے ستر

وچیم شخصہ چھکان کتھ کہ استعاش
 یوان نیمہ بیہ پیوان ش آسور پاش
 پنی پھر جامہ بڑی پننہ کتھ کو ستر
 پگاہ وچھ پانہ کتھ بزار پاش

○
 حسن بیله نظره دله گزده شهاده قفس
 دژ بیوپ پدته نظریه راهه عشق
 خیالینا بند و زلف پدته پریشان
 عقل بیله راهه اوده پدته ناگوش کن

○
 فرشته کوهه اوسا پدته به انسان
 یسینز مجتهد عقل یبه دلی تیج شان
 مگر انسان پدته بیله حرص دالوس
 گزدهس مخم به بنه ابلیس شیطان

بچھ میس ازھاران خوشی لاران چھش غم
 خوشی یمر و چھپنہ زاہش باسہ کیا غم
 دلاور چھپا یمن دادین سنان زاہ
 خوشی کتھ ناو پیو و کس دود گو غم

سبتھ لیس گوو بہ عشقک دود پینس
 سہ کیا کیرہ نہ پینس، دھرس پتہ و پینس
 دھرس پتھ اندر پیو و پیول عشقک
 لو وان چھپنہ نہ ہیک پھل تھ ز پینس

چھ دو فرسمن ر لواجن نا وندھیا
 نلو پیر و کر تھ تھو و متا مرتب
 مریض مفلن پیہ بیقلن کیت
 نلن ہند دین پیرن ہند یہ مذہب

گیتی یم عقلہ کنز فرطوز مسکین
 و نان دیش کفر کفرس و نان دین
 تمے دیوانہ یم فراتر متین پتھ
 و نان یم عقلہ والین نا ویدین

پُر تھرتس دھن گیتا تہ قرآن
 دھرم ذہب و چھم یم زیادہ اوان
 تہ دینیم کران تھم کار وائے
 و چھتہ یم کار گزہ شریہ شیطان

دیوان یم حاضر و ناظر خود داسون
 و نان آکریم چھ لہ تہ لوزان خود داسون
 متن باسان چھ و وہ فی ظاہر سہ گو و زور
 میشدن وہ فی توے لایکھ مگافون

و غا بازن چہ پیم دگدار زانان
 مکارن کماہلن درویش مانان
 تہنہ نیکن شریفن، شر مدارن
 چھ پڑی پارہاں و نان احمق تہ نادان

عبادت و بندگی، پرستار گاری
 طمع، ہاوس، عنق، ہنر و شمار کی
 مٹانے آسہ ہے جنت و تہ جہنم
 یہ و چھ ہا ہا وہ ہے کس دینداری؟

حق دالہ وں دچھم خاصن تہ مان
 چھوٹس تھاران لکھ شہرن تہ گمان
 تھیکان ساری گرو چھمت نہ کلنے
 کتھا مشہور بس شہرن تہ گمان

چھ شیطاںس کران انسان نفرتھ
 دیان موزندہ عین چھم راوران وکھ
 مگرہ پھر خصلتن "ابلیس" ابدنام
 کر پووا پائس چھ نساںس سو خصلتھ

مسلمانان کسان پاری پاری
 مسلمانان آسمی پیم، تم مودک ساری
 گنگنه سپهر رودک ووه فی لوه ژده لادری پچه
 تدی شالن ومان ووه فی سپهر ژده پاری

خوه ودا وندرخه دانی گن تهر مقود هیان
 نیسی سپهر ژدوره پینے بن بر انسان
 تتهقی کیرن وچهم چارن غلیض
 یه ما بیته پیا نه چارن ووه پیهس ومان

صداقت اس یو تمامت خلافت
 سلامت روز کو تمامت شرافت
 ولے ادرسیله خلافت رٹ حکومت
 بننتہ گئے فی سبیل اللہ عداوت

اما پرتھ ما پہ وقتش کیا گوشت چھ
 یہ کیئتو چھئے بہتہ یہ کس تاون پیوت چھ
 دیوم راتھے پگاہ نیرکھ تہ بد خواہ
 مگر تی دراء پوز پی از گوشت چھ

لوف من آزاد آستد غم تہ حسرت
 ہمن جیلن اندر کم آش عشرت
 مرن بیتہ لکھ ہرن تبیتہ لیدرن وائش
 لوف من ہرہ رتہ ، ہمن ہرہ زیادہ حرمت

ازیک ز میرہ عربکی پریا فی زہرن
 کئے چپکھ فصلتس مشرف سرق باسن
 بزوان ہم آسرو لو بیتہ کاروان
 بیوان لوف نم نیتہ کھیوان کنو کنو چھ قون

لستاد و شکر ز صبری نپسند
 دعا و دعا و دعا و دعا و دعا
 بسز باغ و داری و داری و داری
 دود و دعا و دعا و دعا و دعا

یہ دُنی یا کس چھ دُنی یاد روزن
 چھ دُنی و ایک مرتبہ روزن
 گر بہن آرن کہ لہن شری پو شیا
 منن نئی یاد بل بسپہ وارہ روزن

چھ رنگہ راوی شیبہ زہ برینڈ گولہ زہ پتہ
 شریفس بارہ کپہ ز لوبہ راوی سنز کتہ
 یہ گونائی زہ مورس کا وگتہ زور
 پیش گر تیز پکہ ز ہدا گتہ پتہ

چھ شکس سیتی شری ہرنیای جہلہ
 بیکاری، بے خودی، سستی، کہلہ
 علم، تدبیر، عقل، بخش، چھ تاہین
 نہ تہ کشش نہ پیش سبھ چھ مہلہ

حرام پیسلہ پیرکھین ژورن چھ کیارہ
 دلن پیسلہ ورگہ زٹھو ٹھانہن ونوکیہ
 تے میسلہ را منویم پرسان تھہن
 بقیل ہوس پیدنا، اخی لوٹھ گرتھناہ

خو جو کھیہ لچھہ اگر کو کوٹہ بنیہ ساس
 جو رٹ ناس انعامش پسرنا
 تہرے لاج بار جوڑو پیرو پتہ ژورہ
 زمانش کوڑو توے فنڑ پکا کھڑو ڈاس

حمام بخور ہون کوڑ تھر پانہ سے کھیرو
 شراب یگر کوڑ منع تھر پانہ تی چیرو
 بو زن چیر دام کھنڈ مر و چھنہ با پتہ
 کہ ہم کیا قاصو یگر نادر نہو چیرو

غریبین کش کر تھ مبر آد کر پو دیار
 زمانش منز کر تھ بد نام بد گام
 کر تھ مہر بڑی گوناہ زن کر تھو ج
 بچھ زمانان لکھ تہ وہ فی تھتے ثواب کار

چلے جاوا وُچھتہ آتہ مَاجر ناوس
 گزھان ژورن تہج کمرنگ چھ ماوس
 طمع چھکھ مکھ و نیز گزھ مَاجر صا با
 مگر چھپا را پڑہ ہوش پیدان کاوس

پینتر پینتری کوڑ دھبے بریو تھم فجلخار
 کڈتھ رتھ پامہ پتھ کتھ پتھ و زباد
 مگر پائش ز نظر تس کو پتھ کتھ
 گیش تلش تہ ما پائش چھ دھ زباد

فیتھ گنہ داؤ پچین شریہ استھ
 جھ مع کہ لاؤرتیہ مارو فی وخر صد افتھ
 نظر بازن چھ بہ زالن پڑیکاش
 لسن یو یا نرن مارون صحی و تھ

گھن منتر تاپہ برکت آپہ تا لیم
 مبارک گوئی شین پچون تہ ژول بیم
 صعب نیران نقش کیتھ بیگہ من پتھ
 پڑوس بندہ منتر تھ منتر نیران پتہ بیم

چھ پر ناؤ تھ نیچو دے منسربناؤ تھ
 بہان او کپور مالین دور تر آؤ تھ
 بین تنخواہ تھو تھ پینس چندر س منسز
 گزہاں سالن یوان آشاؤ طاؤ تھ

جسورٹ شکل مسخ خاکے نش
 وقتہ گئیہ نہ نہ گی حور پیکر ہش
 نہینک مرنگ اتر جیون اکھ نہ یو تھ
 پنک گزہاںک بینو اکھ گول گریش

وَنان اوس پاریا اکھ کاشرس کُن
 اگر پوڑا آسہ پیسہ زمش چھ آسہ یُن
 دس منگہ ما پو تیلہ لوفہ زمہ با پتہ
 گورہ عس کاشرتہ پیشا پیرہ لوفہ آس

نفعہ دس یسلہ نہ کتہ چیزک چھ جاجتہ
 چھ شش اد بندگی بند کیا صورتہ کتہ
 کران کی شش یمن روزن ہمازن
 چھ یمرہ با پتہ کران بندن ہما پتہ

وَنِت جہنم کُن لیں کوڑ ناوان
 جھٹھ تھیکہ ناؤ تھ جنت تہ تہ لاوان
 یہ ماگو بے نیاز بے عیب سُن
 تھو تھ بزم بیم پالش سجدہ دیوان

خیالِ ذوقِ پاکستاں کے جھم
 رنگِ ذولائہ ہندستان کے جھم
 لسانِ ہم ہور کُن لوم یور کُن جھم
 مچل مارن پیو دت غم پانہ کے جھم

چترس پیو و تر کلین کھوت بڑو تھوڑے کاف
 خدیو و تر دیار کو کن کھوت مینگن کاف
 یٹن لوگ مس تر کھو نیبہ بازہ زینتہ
 چٹھ انتران پتو لاران تھوڑے کاف

چھ اسو و مان و تر پین پندر س بنس پیٹھ
 فوس پیہ پر یانہ کس منور مس تر ہنس پیٹھ
 سہ دنیسا پر یون، یس اسبہ تر و پتھ کن
 پر و تر یا نو و چٹھ یٹھ و ہر مس سنس پیٹھ

دویم بجز

راز، شتی ہند چھ کیا، تمہ راز دان
 چھکھ تہ گتھہ نہ نہ وانیہ پانس نش عیان
 مسجدن مستدرن گتھہ اتھہ او کیا
 لش نہ یگر زاء و میرہ مشر بہ نہ نو و پان

میورس کھالان چھہ اد شیرین بنان
 یٹھہ پان تامتھہ چھہ آ و نخو شبو و دان
 ووت، انجاس علامتھہ چھہ س پیچھے
 بس پو ویا متھہ، چھہ تامتھہ وری پونا

میتھ ٹکس کم میوہ آسن میتھ چھ جان
 شکل تہ فہ سرتانہ گی لبہ میوہ تہ جان
 جادو میوہ پاؤن تہ نیمہ راؤن ٹکس
 میوہ کمزور آسہ کل گڑھ لولان

جادو آبادی اگر گنہ کیاہ کرن ؟
 ماہہ آلس شری پشوی پالش کھرن
 اکھ اناریہ آسہ کیا کھن ہتھ ہمار
 فاقہ فریے دیو کران ہو کھو کھو مران

ختم گزشتہ تہذیب یو دوسرے مکہ گنن
 وراگ وہ تہذیب فخر پہا کہ گزشتہ جنگل و سن
 حسن گزشتہ فرط کوز، فطرت پامیاں
 نور مہ کہ لبتہ سور فی لہ پہ گلشن

رونہ، فہ لہ و فخر و ہر وہ بے سوی ارشن
 بس تیس زین و میرہ اندر اکھڑ پین
 پوشہ تمبے پوشش شمس لوش لشمے
 کم عیاں گو کم خیرج بالائشیں

تبریک

زماش چھ شکس اندر نوو جہانا

نووے آسمان نوو زمین نوو زمانا

جھ سارس اندر اضطراب انقلابک

وٹھن پیچھ سر دوس چھ اکھ نوو ترانا

کھٹھ تیوت غارتھ چھ ونہ قدرتش

یہ ورنیا ناچھ تھ غارتس

گڑھن ساسریدی شام تہ چھ بری صبح

تھتی ساندو سامان چھ ونہ قدرتش

ششم بحر

را تھ دیوینہم نہ یہ سکلا اکھ گریو ستا لوستھ پیو ستا
 دورہ پیو ستا موت تھکتھ دیو پیو ستا درازا دیو پیو ستا
 از دیو پیو ستا نہ تو نہ صلی نو دیو پیو ستا خم کر تھ
 بول گنیر تھ پادر سہا ہیو کامہ کارس موت گوت

را تھ مون گلاہ را تھ کیوت اوک را تھ کریلن کن دنان
 گاش پیو آہن از تھ کتھ میا دیو نہ دیو ہوشہ سات
 دیو کا نہو شور شل گتھ دور ظلم ایک ختم
 گاش پیو گپہ رنج سگر فوج گاشہ مارکھ گو عیان

پوشه شیره و دُون رَدِشَه لَوْنِ پَاکِ طَبَقِ بِلِس کُن لَوْنِ سَا
 پَدِشَه مَنِبَه پَرِشَه وَرِیَه اَسِه وَجِهَتِ چِه پَرِشَه دَرِکِ طَفَا
 وَاوِهرِ دَرِکِ دَرِکِ چِمَن کَلَشَن دَاسَا کَرِه تَه
 سَوْنَه رَوِی بَاغَن مَکَر لَوْنِ جَاوِه لَا کَتَه گِل فَا لَان

بَه فَرِه تَه اَسِه هَرِ دَوَس تَا یَلِکِ رَا یِل وِنَان
 زَوْرِ هَرِ دَرِکِ لَوْرِ چِمَن یَا رِن تَه دَوْرِ دَارِن وِیَا پَان
 اَسِه چِه اَن تَامَت سَه شَاه دُچِ مَتَرِ خَرَان پَرِ دَرِکِ طَفَا
 زَوْرِ دَرِکِ تَه دَرِکِ تَه پَرِ فَا سَوْنَه لَوْنِ کَلِکِ مَکِ سَتَان

لَه یَا رَوَن

پیو و تھکیتھ اختاپہ یو وے از دہکا منزل تھرتھ
 دہرہ پیو آمت مسافر پیو تھرتھ زن بالون کھستھ
 تھو یقین بہ غنیمہ سان تو تو تھرتھ تو ویش تھرتھ
 نیر تو چکہ چا وہ بہ طبعن شوبک دامن تھرتھ

شوب دتھ یو پس ہیکیا کانہ پہلو انا پتھرتھ
 جھکس داوس تھو یا کانہ با خوانا دتھرتھ
 یو و فہ سیتی زون چھا کھوژان راہ فہیران پتھرتھ
 پتھرتھ سرکیش ہیکیا کانہ پتھرتھ تھرتھ

بہتہ رہ ستے فاقہ فقرے لالہ بند اما رہتہ
 بہتہ محو لوں بجزہ ون تقسی کران افسوس کہستہ
 زانہ سے محو لوں مجبتہ لالہ بند یس کہ لویہ پوہ
 دن و محو لوں زانہ کیا یس زورہ دلش لال

شوق یس شیرین ہند فرما درامت کوہ کھن
 بے شرفا کوہ سو شیرین زورہ نہیش خسروان
 قدر کیا شیرین ہنر مولوم گزہ دلش سے رس
 زانہ فرما دے ہند شیرین پتہ یس کوہ کھن

کس مرگ مرگس؛ چه ماریم کس؛ چه چینه بر گز مرگ
 زنده گی هسته چس بله آمت زنده چیم دینا کرن
 سیه چس یو قیصر و کسرا ته مرود مار ناوی
 مرغون یو فاطه لونو آبتس اندر تسخر جیاسرن

چس عوامک دل چه چیم منزل مقام لایم
 جاودان چس زنده چیم حاصل مقام لایم
 پیزی طعایم آسم تم سیر نم ساری منور
 از نهی یگی صحی و چو و خست و په پانه ثبوت

واز سونیک آو به لوندوز بهتد لوندوز بهتد
 زن پرن پروانه بهتد آو متو خیا لا ناز بهتد
 وون زله پگهک چیم قسم بونه سورخ بوجک چیم قسم
 زه ندگی گزده زنده بنیله بونه سنز آوانه بهتد

بیشتر مگر
 شور و تده کیا به چیم و لبره کیا ماشوقه ترحمت
 شربس کیا کون چیم مس گرشن کتده کیا ز کبریا پست
 شره شیم، فکر حسرت لیله ز هر موی از ندگی ند
 پیوسته چش بین اندر شور و تده چیم تلخ حاجت

گو دینک بحر

مه وچه صورت و وچه شمه ریتس کن
 چچه بخت منتر ساسه بدی انهار حیکر
 رنگارنگ صورتان پندری آهنته روس رنگ
 بنهت گلزار کران اظهار حیکر

چه صورت سیرتج تصویر لیکن
 نظر گشته وچه پنه با پخته تیز آه سو
 شکل گیه عقله هنر ز آوج عبارت
 پخته گشته موبو تفسیر با سو

C

حسین آغازِ یم انجام دُھئے
 دفن سپدے یہ گزٹھو انجام دُھئے
 یمن پڑے ہے ہزارں سیتو آس
 ہزارں پڑے گزٹھو ہن تم کو تہ و اتہو

O,

اینو و ما شوق مہ نہ ناوتھ ہے صلابہ
 اُنہ چھم بہر ترلان پوت کھوہ شہدہ
 وچھتھ یثہ کشی ہج ترای حُسن
 ہیکان خوگر عشق چھنہ دہ نہ پو شہدہ

کنگڑیک سن گلابس نش چو دوسو
 قیوح بیتھو کینہ چھ ان کے سینو
 ابو جلا تہ پرہیتھو یا غمیرس سیتو
 یوان پرہیتھو وختہ روزنہ دولہ پیرس

ہتو ما اچھ چھیا کینہ ما کی جورا
 مے زن باسان پڑا چھکھ برالمبرچوک
 چھ جڑہ رو تے سٹھا ما پتھہ تے مپور
 یمن عقلے نہ کاہنہ شکلی نہ کاہنہ فوق

سہل چھینہ آدس انسان بناؤن
 شہن پندرہ فو تو بیلہ بدتر چھ کیتیا
 چھا پو محشکہ وارا عقلہ روشتے
 پین منتر پلنر عرتو بہہ واند چھ کیتیا

اگر کاہنہ گامہ لگہ جاہن منتر
 جو انارن اڈی وبرا کڈتھ مود
 وہن گوڈیس جاہن ستودہ گذارتھ
 چھ رجور سے نہر کھتھ زہدیس رود

چُھ وانا ہی کران تاوان تہ کمرہ تی
 گریب در از خرا بی خاہ سید تہ
 نصیحتہ عی ہلس ترہ ناد گو و آب
 وہ تھان لین تھو و چھ بہ بہکار سید تہ

غضب گو شایری ہند طرز بار لیوہ
 سخن کن فکرہ و مفریم پیچ و خم سا فی
 اگر یقہ لہجہ ساری پاپہ نادو
 بہر تہ روزن زہری آفریم سار فی

چھ گبرائی پتہ گیر آئی و نان بیتھ
 از بکج شاکر سراسر گو دسہ ابھام
 و بیان بیتھ مشنر ڈھری کہتہ کہتہ بے مانے
 و نان بیتھ سون چھ بیران مانہ تہہ تمام

لیوان چھم جیہرہ ہیم۔ بٹھو بیروہ و چھو فر چھو
 دیان چھس گو ڈھ سو ڈھ سارہ سن
 پیمہ تھیم دھ ب سنہر دھ گنیارہ پیمہ تھ
 یہ عالم گو ڈھ ہیمو ڈھ ہموارہ سن

اگر مہر ادا زہ گمہ و شش زہ مانک
 یہ پیکہ و ن زہ نگہ کی ہند تیز رفتار
 مژدہ و تھ جیمہ پیر موصم برادک
 بفاوڑ ہند کرن بیوا یہ اظہار

نمبر کی بسان مہ کل مہ کھ فوش تہ اراد
 اندر د فکرن اندر آدور ہجھد ر بخور
 بیٹو پے تھیں ترایے چھپہ ہندی نہ ہندی
 لوٹنے خطہ خالہ کنو کا شش چھد ر بخور

و نان اُدو اوس کس میاک لیدر
 اگر نئے آسہ ہے شایر یہ رنجور
 و بان اُدو و ہر یہ نئے بُنہ ہے پو لیدر
 سہماہ تقدیر پایہ اوس شایر یہ رنجور

شیم بحر

جس زندگی ہند فکرہ ہند میہراج علیک لور
 گئے عقل سے یانہ گاہہ جاکن جامہ پنور و لور
 تہنہ بازرن چھا لکنہ باپتھ عقل و ان پیٹھ
 کائنات بقیلاہ گزشتہ دیار دکھانہ کھارن کھارن

یگر دل پہ جگر چورئیس سحر پتھر سستہ
گوئیں خودی نش نادہ میاں زیند آستہ
چھپنے نہ پڑا سستہ زیند روزان بُزدلن ہنہ کا
مری مری مگر بے ہندور لکھن ناو نہ ندے رُو

زینت پہ مارن گوئیو دے کیان مردن نش
ماران چھ کم کم پہلوان میان جنگس منز
زینان چھ بانے نابکار ماران چھ دلیرا
و نہ کش بہا بہہ شال یوزدے آہنگس منز

چھنے مانٹر کر لین زارہ تہ چوٹ سار ستم ناو
 تیغین تفنگوں سہینہ ہم وں تم چھ دلاور
 کھہرن وچیم من بچہ شرابہ ز لہتہ تیر بنواون
 یس دار نارس شتر چھ وزان سے چھ بنانا

سبلہ پاکبازا آسہ گہ نہکار گلون ستر
 تیلہ باسہ تن سار جے زان سے چھ گنگا
 نہتہ راتہ ہونما آسہ کاون راتہ من گلون من
 گزہ غایہ و سہر من لہ مایہ تمکار کر لسن خاہ

رنجور بڑھتے نام نیکی جیون ورن لکھ
 گرہ ساعتہ دن زندہ دلار نہ مراوس
 از زندگی منتر خامخا ہم ہی تریے دشمن دین
 افسوس کہین ہا مارن کس اہل درد والا

رنگین یہ دنیا سون مگر سائے ما پتھ کیا ؟
 باؤن وطن بدلت چھائے جھاؤن یہ کن کہیت ؟
 حق شریں چھٹاگ بن اُس خون جگر دھتھ
 ایسے پاپو روژن زندہ بس فکرن تہ غن کہیت

سکه دان پند اسی باغ شیران سانه بهارن
 گیه سانه بنان غلچر له جنس زلف جن کیت
 بیتھ جنس اسی سنز کران تنقیر پیمه نه آسه و سگاه
 رفته سون و نه سه مایه دارن ما بز من کیت

بیون دُوره مادرش اندر تو شایری هنر لر
 بونه طرنه بو انما نه نوے شانه بنا و م
 کینه سیره کاشیره کاشیره زینر ستور لا و هت
 فلسفه به سیاست که چکیت سیر پیا و م

اتھ محلہ بالا مال کمرہ شالہ سب سے سو فنگ طرح
 اتھ شیر گدہ پلوٹہ برو پلوٹہ پڑ جھنڈ پڑ ہے لہر اوم
 ن سا پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ
 پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ

پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ
 پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ
 پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ
 پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ پورہ

رنجور کم زایل به کم دودار پنهان پیلر
 عجب چهره ز شمشاد میویشاد در تهنه چیکه
 و چه شام گوشت زن تهنه و الی و ان و تهنه تهنه
 پیاران تهنه کس بیم تهنه و تهنه میخانه تهنه چیکه

یوسف تهنه دلارام گریه پاید، مجور
 شریک راز به کینه تهنه تهنه تم ز تهنه مزار
 میهنه پاید گریه دار یا شقراط افلاکون
 در دهنه کینه ایسانه کینه در نفس مار

بشر کال پیارته پان مکرته خوان مآرته بوز
 حصو یاکه آست داد و لدا که دل چده رنجور
 به چینه مال دولته سمن ترون چینه لال جواهر
 سرایه ایماک مگر کارل چده رنجور سخی

نگو نه ایه نفی که واپس بر کمزند نظر باز
 فلیو و میله نوک ته حریفک مرگ نبات
 گتر بار مکرر مویه کیتیا مرد و محب آمد
 رنجور بچید و نادر منتر به چده یاکه کرامات

ششم بحر

گر گنجه به وطن ناوکل دُنی یا چھ وطن میون
 یورپ ته افریقا ته امریکا چھ وطن میون
 آزاد آدم اوس عالم ازله اوس آزاد
 بیتھ کتھ من کل آزاد و نه رشتی یا چھ وطن میون

آسہ نئے عرفان علی ملک عبادتس
 جاملن منتر باسہ سبتہ اکھ عاہلا
 پوش بیتھ نیران دنان تھتی پوشہ تھتر
 بلو شہر رُوس تبتہ باسہ تہ اکھ کُشہ کلا

درد دل سر دکان بزرگ فکر، لول
 پید شمن بچا چھتیلہ انسان بنان
 منہ چھنا نیش ہوش حرکت جس لہجہ
 پندر کر واندہ شکہ پیا وندہ شہ زوتان

دا بخا برہتہ کاکنہ سینس مشر فرکان
 تیتھ چھ کا ترھا خال یگر کور دل تلاش
 چھائی اچھر چھہ پرن وچھنج سکھ
 سو رہ شہ چشمن متن اپنی چھ گاش

بورتل کیتو کت ابن ہند ایش
 عقل کینے آتہ کم کیشٹھا پرتھ
 مانہ روئے پور اڈو زارتھ لواب
 بیتھ چھ دویس دویس اندر مرقہ

بس لمن پیرن پن ببراہنہ کینہہ
 چھکھ کت ابا اکھ تہ چھس لکھول کران
 بس خفہ و محمدرتہ یہ مذہب دہنتھ
 بے اثر و عطا پران نفسا بران

مولوی سرت مہمانی اوس یہو
 لوٹ جلال الدین روکی سدر مقام
 تنقیر مقامس کن چھہ اسحاق سنبلی
 بیہ پکان اکھ یارہ مولانا امام

زاہدن نش دین گو تبیج نہ ساز
 برہمن ہندوہم گوڈیس پھوت چھات
 کرہ پین دین پتہ دھرم کیا رنجور
 یس خہ داہن سار پے نش دیت نجات

واط پر پری پری واپٹا یو د وے تھو سکھ
 تو تہ ما اتھ پنہے واطس سینو کہ
 چھکھ تھیکان پر یو تہ پر یا من ہن ہن ہن
 پانہ مارا تھ سینو کہ یا تھ تھ سینو کہ

کس شکھ شیطان تہ کر نوون گناہ
 سیدہ و نان محک چھ پر تھ حرکت کر خہ و
 کار سیدہ کرہ اکھ تہ گرتھ بدنام بیا کہ
 لا حول والہ قوۃ الا باللہ

ساسہ بڈو کا شر و بھنڈا پیرا ! مگر
 زانہ غلابے کا ٹھہرے کھٹن کا شر پرن
 پڑھ زبانی ہنر سیکھا تھہرے جیسی
 کا شر باسان ہنکھ کا شر کرن

تھی تو تم کہ تیا چھیم بے درد دل
 آج تیر کن آستھ تیریم اُنی زڈرتو کلا
 عشق پھر شران شکہ باسان آدمی
 روح بین حسین اندر آوری چھہ بلیو

بیتہ زمیںس پہنچے یہ آؤ موشکلہ ہائز
 غلتا بڑ بار بیتہ لاگتہ جنجال
 دل نہ بیتہ غارتہ نہ بیتہ ایمان ضمیر
 زندگی بڑھ زندگی کرش بوڈ دہ بال

ہیش غولانی ملو سن آزادی کینتہ
 سائے دیہ پر پانچ بزرگوں خیر سان
 ماجہ ہند ہر مو ملے ملے پلٹے بول
 بستہ نقوٹہ افری دند و شتہ لند شیخ زبان

کس چھ رنجوس دان درینچ چھرش
 لشو پر پر زہر ہا کس چھ تہ ہ منتر دیندار
 دین چھا دولتہ ووشی ایمان کٹھ
 حق ککن ہند کھنڈہ وین اُسودیندار

ہوز چھئے تیتھ تیز المائک قلم
 نگ خارسیں دوان لاس چھ چاکھ
 آدہ بیہ ہوسا فرعونس یاد پاو
 تیتھ نہ بہتہ کہہ سید بہ رو ویش چاکھ

شکاری میانی اس تصویر میں
 اتھ سیاست نے پٹن جان بخشہ ہے
 خوشکہ تر باسان سیاست اس میانی
 شکاری نے اتھ یہ غری فاق بخشہ ہے

زہتہ سے کالس مشر کو کالس باگہ آید
 بیتہ کو کالس کہتہ زوؤ بیتہ کیا کہمہو؟
 سو لہنہ بیتہ دیارن نہ بیتہ مارن حصر؟
 دل کہتہ دنی یا کہتہ مشلو کیا کہمہو؟

زورہ بیتھ پیٹھ شمس آسان تنقو چھڑھای
 لوز شمشک یوڈ چھ پریز لان دوار تمام
 بس تنقو کتبہ عقیلہ ہنریہ ڈھایہ نکل
 لوڈ دھبے کفرن تہ مہیہ جہلن مقام

یس تنگن اوس تنگن چھنہ دوستو
 یس تنگن اوس تنگن چھنہ کیا کردو؟
 گنگن کس ریزہ عالمی بیچھنا وہ کس؟
 تنگنہ یا پتھ دوستن کوتا پرو؟

ایس صغیر رُود، رودس سورے جہاں
 زندہ گی مشر زندہ ام سیتھ زن سہ مود
 تھو و صغیر مکر زندہ سہے رندے جہاں
 چیتھ حیاتک مس خودی پتھ زندہ رُود

راوہ یس سونٹھ بارووتس سورے ذری
 یس صبح رُود باروہ شس دودہ شام پتھ
 رادشس وہ شس یس سہ لے لہ کہ چار رُود
 پتھ نہ کسیرہ آ غار چھنہ انجام نٹھ

ایسر کتہ اسی؟ وہ فیچہ اسی پیار ان کتہ
 بکینہ تہ اسہ مولوم چھوہ اسہ کوٹ گتہ ہن
 وکتہ بن مادان چھہ و تہ ہا و کھو اسی
 پانہ چھوہ پاشس خبر اسہ کوٹ گتہ ہن

آپنہ پیوہ زاہ عام جو ہورک بٹکھ
 پلہ ختہ کارا کاہنہ وچھن تھن غن لام
 عام گوو خام ا خام بے اندام گوو
 بے اندام اکھ اسہ اینہ سکن وہ لام

یا الاهی لوح محفوظی یه کھر
 چھے اگر کائنات لکھن طبقہ نام
 تھر چھ وون ستاریم کرن کریش سفید
 ایشو تھن زائن سنا وون مرگہ نام

قطر تک در فی با چھ با سان تھیم حسین
 ساپہ بندر فردوس تھیم فیش نشانہ
 شیرخ رمن تھیم تھیم تھیم تھیم
 تھیم وچھن ابر قطر تھیم تھیم تھیم

۷۶
اوس مورے جیون ساری پکار اس
جیون کیا وہ ضرور دھپلاوے جیون کا ہنہ
تسلیم دے رنج و غم فلاحی دل
میں نہ اتنے پائش دے لگے گلابی

شراب و چھاؤں چھ دُنہ ہاؤں کمال
باؤں یا پئی چھ دُنہ مستی شباب
اے راجا! مہلت دہ تامل کہ مہتر
دُچھ پریشان کہہ چھ میاؤں ادھ لعل کتاب

یگر می آید پله لوز تمس آید و دوش کورم
 ویرہ لوگ شیرہ آید تروم و نہ زانہ
 یار چو می چسم بین یارن آثار
 غرضہ دوس یار آید نہ دلو نہ غم نہ کانیہ

یس میو تم کھو نہ یس تمی کھو کہ لا بہم
 شرچہ یس بد لہ اتھ کیا و لہ
 قدر علمس راو جہلن چاو لوپ
 رہ خ چھ طوفانس بدل اتھ کیا و لہ

آگهی بیلد لب شو عورن سیکران
 واسپیز آگه نظر کلمه کاینات
 راز اندیم و حدتک افشاید
 لایحه یقه لافات الا الله صفا

آه بیس صبرک تبه جبروتک کمال
 کهور کتفه نارس تبه فرشتی نه زاننه
 از تبه نارس پد بیپه گلزار اگر
 آستین تله کینه زنده ایله ایم کلر نه

نہ کہتے اکھ شہسپا نہ جبر و ٹیک و نہ
 بوز کھے وہ لہ ترا و کلا ہو ٹیک مقام
 یہی اچھ ظاہر قی چھ بطن نیتھ اندر
 جیو آگہ خوف و کار کشر ہند و تمام

صوفیہن ہند سون طریقت بیون تہ لہ
 وارز خائن ہند شریعت یختلاف
 کیا حقیقت اس تھ کئی گند مہر دے
 اس کیا عسری خان کھو وون لون تہ صاف

و چو محب ازس منتر سر ایا جلوه گر
نکل حقیقت شود له ماران فی المجاز
زیر یک سوژک در همت اندیم حجاب
ز بحر نگی فطرتس پاران ساز

از تبه ایانش تبه شیطان چو جنگ
از تبه انصاف چو غلمس سست کجید
گود از یک ابلیس فلک هم سامرج
مرد مومن گوی از تبه کفر کم کامریز

ترقہ مردہ غارتگ جو شک جہاد
 رُو دنگ بن منترشہ بقرون بن حجاز
 عقلہ چھینہ اگر وہ ہے یونان و روم
 شکہ کو کم چاہیہ جیسا جیشی رمان

بحر حجازن و حدنگ پیغام دیتہ
 عالمس لوک مشہیل آکو دژو
 سوز توحیدک دزان اوس کو بیکہ
 یسہ کئے عربس بہ عجمس میل گیو

میں

انقلابیاء اوس سُنہ اکھ انقلاب

تقریر دوشی بین اوس یتھ مقام

علم اوس سُنہ یقینہ ترتھ علی سیر

گویتھ تلمیم دایمی امک نظام

عالمس مشر مسلمین و سلمات

روز یتھ کُن ناو کز اکھ بڈ جماعت

ملتقاہ بود ملتس منتر کوہ زہ

یاو سپر لود کاہنہ ددیم عمر خطاب

ارل ملت اسرنا تم اہل دین

کوہ پوتنگ مس قلندر لوتراہ

موردی مومن ملتقاہ بس زہ تہ رود

ملتقاہ تہ تہ یقینہ کردارے سر رود

هستی مجاهد است مؤمن روگردانا
 هم چنین هسته فقر او ترسان خدا
 پلزمیو تکیه بر شمس زایه فقر
 دو پفرشته لا اله الا الله
 عالماء بوزنه سبیله آثاران گیو
 قیصر اساتذته منیر قلم سبیله و سی پیو

یاد کرد پانصد و پنجاه بارگاه
 در هر یک کتیبه ام سی و شش و گدا
 ابتدا او سی و سه ساد و انگ کلام
 ابتدا او سی و سه نظم ام الله
 یاد سی و سه کتیبه ام اقباس پویان
 ساز سی و سه کتیبه ام سی و سه کتیبه

مودری تم سیه بیم بیابان اندر
 مدت نوگر با طهر آسودم دهنده گیران
 رودی پیچیدن شال نیم یون تره لای و چو
 بیم چیده تنه تهنیدس ز هیئت پیل و نه پلان
 آسوی بیم سیه مودری تم آو دهنده سوه شان
 بهر شرک و فی شالو نه پیچیده ستر مان مان

رود ماتا تانخ مصرس سازگار

قیصری بهتہ راو روی سلطت

رستی ما پوش ایرانش دہے

وخت بدلیو تخت فری دہے تاج بہتہ

وچھ ہر امریکا چھ کیسا چم خم کھتہ

داتہ سبتہ اکھ وخت بیہر تھو پیر دم گرفتہ

مشرقش تمام آسمان را که تمام
 مشرق گرفت باز نیکو بازو کار
 نمود که هفتاد زن گیسو متن سپید نگه نگار
 و تو که زین ترا می آید این بایه واده
 اندیش فتنه باز در حشمت پوشش ما
 و در فیضین بهرین کمران کاینه گوش عطا

اوس بسته و ختاه ز مانا گوید سیه دود

نظیر تیلد علی ماس گویو شیراز و طوس

فکر یونانیچ نظر کل دوزی تیج

از متن علی من چید منزل ارض روس

فکر بندر پیانہ دفتر فلسفہ

عظمت کی میخا پیانہ علی مکر حکمت

ملاقاتش تہ و حدس تہ غمتش
 آساگر و عقل ہیوہ علی ملک کمال
 پوند، کثیر، ہیوہ عدلہ انصافک نظام
 عقلہ پیشہ مانن تہ آہر لا محال
 بی چھ مقصد اشتراکی و حد تک
 ہیوہ مساواتک نظام کل عالمک

○
 ہے سمرقند ہے بخارا ازبک و چھ

اسریم مہمتر زانسان راتھ نام

وچھ نووے نوڑک نوپرا مت بن

کیبتہ چھ علمک مذہبک نوواتہام

گتھ وچھین ون ذراپہ پینو و تاشقند

آگرا نوو علمپہ ادبک دل پ

○
فوجہ بیارے یا میر پتھر کنو نوو لانا

شولہ ماران کیا چھ صبحک واونو
نوو نووے عالم نووے آدم تہ لول

یہ تھوڑا سا نوٹ ہے جس کا چار نوٹ

نۆۋزىمىنا نۆۋزىمانا نۆۋزىمان

یہ نعرہ نعرے انسانیت شایان شان

○ الحمد لله

راز پوشد لیس چھ رازس منتر
 جلو باوان چھ سے مجارس منتر
 گو و سر ایا حقیقتک انطہار
 عشق دؤل حسنه کس اندارس منتر

○

گو و ز چھر پوز صدیق اکبر سند
 عقلہ لیکن چھ پوز دین داد
 نیبہ الا و تہ اندر سورے لا
 زون یومون کیا اس چھ مراد

نہ حضرت ابو ذر غفاری

عدل فاروقی تملایده شهید
 رود تحقیق که و ن فرین مسلمان
 نش تیریس طمع جو مشرقی طلسم نش
 یس عدالتی چه ججه بهتد و نش

نکیر سن ذکر زور حیدر تملاد
 چچه سرن نکیر بو ترا بی و چه
 شیر مسته سیر نفس اودن زید
 فکر هنر نکیر اضطرابی و چه

و آتش کوئی چو خاکش بنان
 پیپریش اوس رهبرس بوڈ پیپر
 تاریمو بود بحسب کلماتس
 لویریم حاشی قبیلک تیر

شال شامن و رنگان گاهن منتر
 شوم رنگ بوم پیله رمان آکاش
 اوس بانگیا بدال حبشی ایلمو
 یانگب پیر نام آو زاناس گاش
 لار طالبه شدا کتھن پورل

مہ ختہ کوہ کبریا چھو کم پتہ کیا حاصل؟
 اوس حاصل یہ اتنی چھ لا حاصل
 راتھ بیس اوس یا اوس اتھارہ
 آتہ تہ سے سوز بہ گریہ حاصل؟

آری مرسل پتہ بہ سہا اوتارہ
 درافرا اندر تہ نوٹن پتہ زاد و بگوان
 بہر و جہنگی لکھ یہ وچھ کھنڈ و
 عقلیہ یکر ٹھانڈ تل سہ اکھ انسان
 لہ کارل مارکس

○
 کیا چھ زمین ممکن تہ ہارن کیا؟
 امنہ جنگ ماوان اگر چھ کل دوزیا
 ہارنے لکھ اگر تہ بھیڑہ اسگر
 سیلہ زمین تہ سیلہ ادکل دوزیا
 ○

لہ کارل مارکس ۵ مئی ۱۸۱۸ تا ۱۴ مارچ ۱۸۸۳

سرمایه دار سیاستمد

به دوختن مسخه آسان یاسته

عبرت و کتوب باسان یاسته

تشنه طوفان کهن کسان یاسته

هران فریاد پیران کفر کسان یاسته

سیاسته عاقلان هنر چال بازی

سیاسته بیقلن کثر جان بازی

عقل

بخت او نیکل پسته دوه گاهه چارن

عمرش کوب عقله مندی سرایه دارن

شرف چھپه عقله روس مهرن ته دیارن

فتا گریه آسره زن دولته انبارن

بیخس دوج عقل ما با گو و سه میکن

نه لش دلی یانه لش دولته نه لش دین

زوال

چہ تھق تو مس ڈلان و تھ راوہ پتھ گتھ

بن بزدل چھ پیم ہاران ہمتھ

دھ بے بینین مشہ بن غرضن کرن گتھ

کرن اسراف زاء تراون پتھ عادتھ

یہ گوؤسے قوم پتھ دوت لوشنس دودھ

یے گھر و تم بائین گو شر اوٹنس پودھ

کاو کُنیر

دُستِ پیو و آله منیر اکھ کاو پوتا
شُرور و طتام مل و تر شور کوتا

تُر سَنَد پیر کاو سَنَد زن کاو لو گھ

کُن پو و زر تیجے کر کپہ ناز لو گھ

کُر تھ غار تھ شُرین تیجے گیسر ترو و گھ

شُرور رُهن کاو کپہ پیلہ رو پکو و گھ

وخت

سوارا تیز رو کُوت تام لاران

په تله وځن واو چینه زاه کالسر عیاران

نه ملکن هښه نه قومن هښه په لوزان
د بهر شترس ساتش ژر بس هېر تخته نه روزان

گټه هڅه چینه وخت پوت پیر تکه لوان را نه

اس ستر مان کافی پوشان چینه کانه

کلینڈ

مئی ۲۰۱۰ء گئذرا و ستمبر ۲۰۱۰

اپریل ۲۰۱۰ء جوس ۲۰۱۰ء ستمبر ۲۰۱۰

فروری ۲۰۱۰ء گئذرا و دسمبر ۲۰۱۰ء کم و تپہ ۲۰۱۰

بالچہ سترہ رتھہ اکہ پیٹھ و تپہ ۲۰۱۰

دسمبر ۲۰۱۰ء کو و پیٹھ زن لپ سال آند

فروری ۲۰۱۰ء پیٹھ تیلہ اکہ ہر راو